

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၤတၢ်မိၢ်ပၢ်အတၢ်ဟံၣ်ယုၣ်ဟံၣ်ဂီၢ် သနူတၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢ ဘျဲန့ၢ်ကိၣ်

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်လိၣ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်လၢကိၣ်တဖျၢၣ်ဘၣ်တဖျၢၣ်ကဟံၣ်ဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢတၢ်
ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၤအပူၤလၢတၢ်မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်တၢ်အစီၢ်ဒီးဟ့ၣ်ခိၣ်ဟ့ၣ်နီၤလီၤတၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီးမိၢ်ပၢ်ဖိသၣ်တ
ဖၣ်.မိၢ်ပၢ်အတၢ်သးလီၤပလိၣ်လၢမိၢ်ပၢ်အတၢ်ဟံၣ်ယုၣ်ဟံၣ်ဂီၢ်သနူတၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢအပူၤဒ်အဘၣ်တၢ်တဲဖျါထီၣ်
အိၣ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီအသကိၣ်ပူၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

က. တၢ်ဟံၣ်ယုၣ်ဟံၣ်ဂီၢ်သနူတၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢ

၁. မိၢ်ပၢ်လၢအဟံၣ်ဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢဖိသၣ်အဂီၢ်တဖၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါဒီးတၢ်ကကွဲၣ်မုၢ်အိၣ်လၢ
ကဟံၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ထံၣ်လိၣ်သကိးသးတဖၣ်ဒီးတၢ်ကတဲဘၣ်စ့ၢ်ကိးအဝဲသ့ၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်
တၢ်ဆၢကတီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်,တဲဘၣ်မိၢ်ပၢ်လၢကစ့ၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်ဒီးကိၣ်
လၢအကူၣ်ဝဲအံၤအပူၤဒီးတဲန့ၢ်ပၢ်စ့ၢ်ကိးအဝဲသ့ၣ်တၢ်လိၣ်လၢအကူၣ်ဝဲအံၤအပူၤတဖၣ်,ဒီးမိၢ်ပၢ်အ
တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢတၢ်ဟံၣ်ယုၣ်ဟံၣ်ဂီၢ်ဝဲအံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

*တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်ကဘၣ်တၢ်မၤအိၣ်ဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်ဟံၣ်ထီၣ်သီအခိၣ်ထံးတနွံမ့ၢ်တၢ်ကမၤအိၣ်ဖျိၣ်
သ့ၣ်လၢလီၤကိၣ်အိၣ်ထီၣ်အမူးအဆၢကတီၢ်ဝဲဘျဲန့ၢ်ကိၣ်န့ၣ်လီၤ.

*တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၤတၢ်အလံၣ်ဖိလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤတ
ဖၣ်ကဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအိၣ်ဆူမိၢ်ပၢ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

*တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၤတၢ်အပူၤမၤတၢ်ဖိကတီၢ်ဒုးန့ၢ်ပၢ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်အံၤသ့ၣ်ဒဲဒဲစ့ၢ်ကိး
န့ၣ် လီၤ.

ခ. န်သိးတၢ်ဆၢကတီၢ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ကဘၣ်လိာ်ဖိးမံသးအဂီၢ်, န်အမ့ၢ်တၢ်တြၢးမၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢဂီၤခိၣ်မၤခိၣ်, ဒီးလၢတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအဂီၢ်, တၢ်က့ၢ်ထွဲကဟုကယၢ်ဖိသၣ်အဂီၢ်, မ့တမ့ၢ်တလဲၤအိၣ်ဖျိၣ်သကိးဒီးမိၢ်ပၢ်လၢမိၢ်ပၢ်အဟံၣ်အဂီၢ်လၢအဘၣ်ထွဲဘၣ်ယးဒီးမိၢ်ပၢ်အတၢ်ဟံၣ်ယုၣ်ဟံၣ်ဂီၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤန့ၣ်တၢ်လၢာ်ဘျုးလၢာ်စ့ၤခဲလၢာ်တၢ်ကထုးထီၣ်အီၤလၢစ့ၤဟံၣ်ကီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

* က့ၢ်ဖိမိၢ်ပၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ကဘၣ်တၢ်အီၤလၢဟါခိမ့တမ့ၢ်မ့ၢ်ထူၣ်အဆၢကတီၢ်အိၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်အိမ့တမ့ၢ်တအိၣ်ယုၣ်ဘၣ်, လၢမိၢ်ပၢ်တလီၢ်ဟ့ၣ်အပူၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ကအိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးကညီပှၤတဲကျိၣ်ထံတၢ်ဒီးစဲးန့ၣ်ပှၤတဲကျိၣ်ထံတၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

* ဖဲက့ၢ်ထီၣ်မ့ၢ်န့ၣ်အဆၢကတီၢ်ဖဲဂီၤခိမ့တမ့ၢ်မ့ၢ်ဘၣ်လီၤအဆၢကတီၢ်မိၢ်ပၢ်တဖၣ်တၢ်ကကွဲမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးအဝဲသ့ၣ်လၢကဟဲကွဲၤသမံသမိးအဖိအတၢ်ဖံးလိမၤဒီးအဂ့ၢ်အကျိၤဒီးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

* တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢအဘၣ်တၢ်မၤအီၤဖဲသ့ၣ်လၢဒီးတၢ်ကိၢ်ထီၣ်သီအဆၢကတီၢ်တဖၣ်ကဘၣ်တၢ်သးကျဲၤတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢအဂ့ၤကတၢ်န်သိးတၢ်ခဲလၢာ်ကလဲၤအသးဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်လၢမိၢ်ပၢ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကညီပှၤတဲကျိၣ်ထံတၢ်ဒီးစဲးန့ၣ်ပှၤတဲကျိၣ်ထံတၢ်တဖၣ်ကမၤစၢၤစ့ၢ်ကိးက့ၢ်ဖိမိၢ်ပၢ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဘျိဝဲန့ၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.

၃. မိၢ်ပၢ်အတၢ်ဟံၣ်ယုၣ်ဟံၣ်ဂီၢ်လၢတၢ်ကရၢကရိအပူၤ, ဆူညါကွၢ်ကွၢ်, ဒီးတၢ်ဖံးတၢ်မၤအကျိၤအကျဲဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ်လၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤ, တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်, ဒီးက့ၢ်အမိၢ်ပၢ်တၢ်ဟံၣ်ယုၣ်ဟံၣ်ဂီၢ်သန့တၢ်သိၣ်တၢ်သီအတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်တဖၣ်

* တလါတဘျီတၢ်ကမၤဝဲမိၢ်ပၢ်သရၣ်တၢ်ကရၢကရိအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်န့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပၢ်တဖၣ်တၢ်ကွဲမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးအဝဲသ့ၣ်န်သိးအကဟဲဒီးတၢ်ပိာ်တဲသကိးတၢ်ဘၣ်ယးဒီးက့ၢ်အမိၢ်ပၢ်တၢ်ဟံၣ်ယုၣ်ဟံၣ်ဂီၢ်သန့တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

* မိၢ်ပၢ်သရၣ်တၢ်ကရၢကရိအခိၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီတၢ်မိၢ်ပၢ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးအကမံးတံာ်တဖုလၢအမၤခါစးန့ၣ်တၢ်လၢပှၤဂၤအဂီၢ်ဒီးဘၣ်တၢ်ကွဲမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးအဝဲသ့ၣ်ဖဲတၢ်မၤကိၢ်ရၣ်အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.

၄. တာ်ကတဲာ်ကတီၢ်န့ၣ်မိာ်ပာ်အတာ်မၤသကိးတာ်ဒီးပုၤက့ၢ်ဖိတဖၣ်း

က. တာ်ဂ့ၢ်တာ်ကျိၤဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ်ဘၣ်ပးဒီးတာ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤတဖၣ်--
တာ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီတၢ်တာ်ဂ့ၢ်တာ်ကျိၤအလံာ်ဖိလၢကညီကျိၣ်,ကိၤလၢဝါကျိၣ်,ဒီးစ
ပဲနံးကျိၣ်ကဘၣ်တာ်ဆၢအီၤဆူဟံၣ်ခိၣ်ပုၤက့ၢ်ဖိတဖၣ်ထီၣ်သီအခိၣ်ထံးတနံးန့ၣ်
လီၤ.

ခ. တာ်ကတဲာ်ဒုးန့ၢ်ပာ်ဝဲ,လံာ်ညိၣ်သိၣ်ဒိၣ်လၢအဘၣ်တာ်သူအီၤလၢက့ၢ်အဂ့ၢ်အ
ကျိၤ,တာ်သမံသမိတာ်သ့တာ်ဘၣ်အလံာ်က့ၢ်လၢတာ်ကဘၣ်မၤပဲၤလီၤအီၤလၢအ
ဘၣ်တာ်သူအီၤဒီးသိးတာ်ကမၤလီၤတာ်ဝဲပုၤက့ၢ်ဖိအတာ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အိၣ် ဆံး
အါအဂ့ၢ်အကျိၤ,ဒီးတာ်သ့တာ်ဘၣ်အပတီၢ်လၢပုၤက့ၢ်ဖိကဘၣ်တုၤထီၣ်ထီၣ်ဘး
ဝဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.--ကလံၤထံးဒဲၣ်ခိၣ်ထီၣ်ပတီၢ်တဖၣ်ပိာ်ထွဲဝဲကျိၤကျဲၤတာ်န့ၣ်ကျဲ
တဖၣ်လၢပုၤက့ၢ်ဖိတာ်တုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးတာ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.တာ်အဝဲ
အံၤန့ၣ်က့ၢ်ယုအီၤသ့ဝဲ ကိာ်ရဲၣ်က့ၢ်အပုၤယဲၤသန့အပုၤ,ဒီးန့ၣ်က့ၢ်ယုအီၤလၢ
တာ်မၤလိတီၤပုၤဒီးတာ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီတၢ်အဒါပုၤသ့ဝဲဒၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

ဂ. တာ်ခွဲးတာ်ယာ်တဖၣ်လၢတာ်ထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိးဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ်လၢတာ်
တာ်ပိာ်တဲာ်သကိးဝဲန့ၣ်အတာ်က့ၢ်ဘၣ်က့ၢ်သ့အဂ့ၢ်အကျိၤတဖၣ်--တလၢတ
ဘျီလၢမိာ်ပာ်သရၣ်တာ်ကရၢကရိအတာ်ရဲၣ်လီၤအပုၤကတဲာ်ကတီၢ်ယၣ်ဝဲတာ်
ဆၢကတီၢ်တာ်ခွဲးတာ်ယာ်တဖၣ်လၢတာ်ကတၢ်ပိာ်တဲာ်သကိးဝဲတာ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီတၢ်အ
တာ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ဒီးတာ်ကမၤသီထီၣ်က့ၢ်တာ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီတၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခ. တာ်ဟ့ၣ်ခိၣ်ဟ့ၣ်နီၤလီၤသကိးတာ်ပံးန့ၣ်မူဒါတဖၣ်လၢပုၤက့ၢ်ဖိအတာ်သ့တာ်ဘၣ်ပတီၢ်လၢအထီအတာ်
တုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးအဂီၢ်

က့ၢ်-မိာ်ပာ်အတာ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤလိာ်သးလၢတာ်မၤသကိးအပုၤအတာ်ဂ့ၢ်တက့ၢ်ဘၣ်ပးဒီးမိာ်ပာ်,က့ၢ်
အပုၤမၤတာ်ဖိလၢအဟဲန့ၣ်လီၤတဖၣ်,ဒီးပုၤက့ၢ်ဖိတဖၣ်အတာ်ဟ့ၣ်ခိၣ်ဟ့ၣ်နီၤလီၤသကိးတာ်ပံးန့ၣ်မူ
ဒါလၢတာ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ပုၤက့ၢ်ဖိအတာ်သ့တာ်ဘၣ်တာ်တုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးတဖၣ်န့ၣ်လဲၣ်အဂ့ၢ်တဖၣ်

* က့ၢ်-မိာ်ပာ်အတာ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤလိာ်သးလၢတာ်မၤသကိးအပုၤအံၤအိၣ်တုၤလံၤလၢဘျဲန့ၣ်
က့ၢ်အတာ်ရဲၣ် တာ်ကျဲၤအပုၤန့ၣ်လီၤ.

* က့ၢ်-မိာ်ပာ်အတာ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤလိာ်သးလၢတာ်မၤသကိးအပုၤတာ်ဂ့ၢ်တာ်ကျိၤအဝဲအံၤကဘၣ်တာ်
ကွဲးအီၤလၢကညီကျိၣ်,ကိၤလၢဝါကျိၣ်ဒီးစပဲနံးအကျိၣ်န့ၣ်လီၤ.

* ပုၤက့ၢ်ဖိလၢအလဲၤန့ၣ်လီၤမၤလိတာ်ဖဲဘျဲန့ၣ်က့ၢ်တဖၣ်.က့ၢ်-မိာ်ပာ်အတာ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤလိာ်သး
အလံာ်က့ၢ်ဘၣ်တာ်ဆၢအီၤဆူဟံၣ်ခိၣ်ပုၤက့ၢ်ဖိမ့ၢ်ဂ့ၢ်အမိာ်အပာ်တဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်ကမၤပဲၤလီၤအီၤ
ဝံၤဆၢကဒါက့ၢ်ဆူက့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဂ. တာ်သ့ၣ်ထီၣ်တာ်သ့ၣ်ဘၣ်အတာ်နၢ်ပၢ်လၢတာ်ဟံၣ်ယုၣ်ဟံၣ်ဂီၢ်တာ်မၤသကိးအပူၤ

လၢတာ်ကမၤလီၤတာ်က့ၤဒ်သိးမိၢ်ပၢ်အတာ်ဟံၣ်ယုၣ်ဟံၣ်ဂီၢ်သန့အံၤကတူၤထီၣ်ထီၣ်ဘးကလၢထီၣ်ပဲၤထီၣ်အဂီၢ်,လၢတာ်ကတိၤစၢၤမၤစၢၤတာ်ဟံၣ်ဖျိၣ်မၤသကိးတာ်လၢက့ၤ,မိၢ်ပၢ်တဖၣ်ဒီးပုၤတဝၢတဖၣ်အကျါအဂီၢ်,လၢတာ်ကမၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ပုၤက့ၤဖိပုၤက့ၤဖိအတာ်တူၤထီၣ်ထီၣ်ဘးအဂီၢ်န့ၣ်--

က. က့ၤမ့တမ့ၢ်လီၢ်ကဝီၤတာ်က့ၣ်ဘၣ်က့ၣ်သ့ကရၢကြၢၤကတဲၣ်ကတီၤဝဲတာ်တိၤစၢၤမၤစၢၤဆူက့ၤဖိမိၢ်ပၢ်တဖၣ်ဒ်အကြၢၤဝဲဘၣ်ဝဲအသိးလၢတာ်ကနၢ်ပၢ်ဝဲတာ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၤတဖၣ်ဒ်မ့ၢ်တာ်ကသ့ဆဲးကျိးဒီးကီၢ်စဲၣ်အတာ်သ့ဘၣ်အပတီၢ်တဖၣ်ဒီးကီၢ်စဲၣ်က့ၤဖိတာ်သ့ဘၣ်တာ်တူၤထီၣ်ထီၣ်ဘးအပတီၢ်တဖၣ်,ကီၢ်စဲၣ်ဒီးတာ်တိၤစၢၤမၤစၢၤလီၢ်ကဝီၤတာ်သ့ဘၣ်တဖၣ်,တာ်တီၣ်ခိၣ်ရဲၣ်မဲအံးထွဲက့ၢ်ထွဲပုၤဖိသ့အတာ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်လဲၣ်ဒီးမၤသကိးတာ်ဒီးပုၤက့ၣ်ဘၣ်က့ၣ်သ့တဖၣ်လၢတာ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ဝဲဖိသ့ပုၤက့ၤဖိအတာ်တူၤထီၣ်ထီၣ်ဘးအဂီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

*ဖဲတာ်မၤဝဲသ့ၣ်လၢဒီးတာ်ကီၢ်ထီၣ်သိတာ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်အဆၢကတီၢ်,မိၢ်ပၢ်တဖၣ်တာ်ကဒုးသ့ၣ်ညါအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ပးဒီးတာ်ဆဲးကျိးကလံၤထံးဒ်ခိထီၣ်တာ်သ့ဘၣ်အပတီၢ်တဖၣ်,တာ်သမံသမိးလၢတာ်သူတၢ်အီၤဒ်သိးတာ်ကတီၣ်ခိၣ်ရဲၣ်မဲအံးထွဲက့ၢ်ထွဲပုၤက့ၤဖိအတာ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်တဖၣ်,ဒီးကျါကျါလၢတာ်သူအီၤဒ်သိးတာ်ကမၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ပုၤက့ၤဖိအတာ်တူၤထီၣ်ထီၣ်ဘးတာ်မၤလၢထီၣ်ပဲၤထီၣ်တာ်အဂီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခ. ကြၢၤကတဲၣ်ကတီၤန့ၣ်တာ်ပိးတာ်လီၤဒီးတာ်သိၣ်လိမၤယုၤတဖၣ်လၢမိၢ်ပၢ်အဂီၢ်ဒ်သိးကမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်ဒ်သိးကသ့မၤသကိးတာ်ဒီးအဖိလၢတာ်မၤဂ့ၤထီၣ်ပသိထီၣ်အဖိအတာ်တူၤထီၣ်ထီၣ်ဘးမၤလၢထီၣ်ပဲၤထီၣ်တာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

*ဖဲတာ်မၤဝဲတာ်အိးထီၣ်က့ၤအမူးအခါမ့ၢ်ဂ့ၤ,မိၢ်ပၢ်တာ်ဟံၣ်ယုၣ်ဟံၣ်ဂီၢ်အန့ၤမ့ၢ်ဂ့ၤ,တာ်အိၣ်ဖျိၣ်အခါမ့ၢ်ဂ့ၤက့ၤအလံာ်လဲၢ်တာ်ကစီၣ်လၢတာ်ထုးထီၣ်ရၢလီၤအီၤတဖၣ်မိၢ်ပၢ်ဟံးန့ၣ်ဝဲဒ်သ့န့ၣ်လီၤ.

*ဟံၣ်ဒီးက့ၤအတာ်ဆဲးကျိးလိာ်သး,တလၢတဘျီလံာ်တာ်ကစီၣ်လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်တာ်ဆိကမိၣ်ဒီးတာ်ဟ့ၣ်က့ၣ်ဟ့ၣ်ဖးလၢမိၢ်ပၢ်အဂီၢ်ဒ်သိးကမၤစၢၤအဖိလၢတာ်ဖးလံာ်ဖးလဲၢ်ဒီးတာ်ဂံၢ်တာ်ဒုးအတာ်သ့ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်,ဘၣ်တာ်ဆၢလီၤအီၤဆူဟံၣ်ခိဖျိပုၤက့ၤဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဂ. ကြၢၤသိၣ်လိဒုးက့ၣ်သ့အါထီၣ်သရၣ်သိၣ်လိတာ်,ပုၤမၤလိတာ်ဖိ,က့ၤခိၣ်,ဒီးပုၤမၤတာ်ဖိအဂၤတဖၣ်,ဘၣ်ထွဲဒီးက့ၤဖိမိၢ်ပၢ်တဖၣ်အတာ်တိၤစၢၤမၤစၢၤ,တာ်ဟံၣ်လုာ်ဟံၣ်ပုၤတာ်ဒီးမိၢ်ပၢ်တဖၣ်အတာ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤတာ်ကဲဘျးကဲဖျိၣ်တဖၣ်,ဒီးမၤသကိးတာ်ဒီးမိၢ်ပၢ်ဒ်တံၤသကိးဘူးဘူးတာ်တာ်အသိးလၢအအိၣ်ဒီးတာ်ထဲသိးတုၤသိး,တာ်မၤပျါထီၣ်တာ်အမိၢ်လံၤမိၢ်ပုၤဒီးတာ်မၤဘၣ်လိာ်ဖိဒုးမိၢ်ပၢ်အတာ်ရဲၣ်တာ်ကျါတဖၣ်,ဒီးတာ်သ့ၣ်ထီၣ်တာ်ရူလိာ်မုာ်လိာ်လၢက့ၤဒီးမိၢ်ပၢ်အဘၣ်စၢၤလၢအသးယိၣ်ဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

*တာ်ဟ့ၣ်တာ်သိၣ်လိအတာ်အိၣ်ဖျိၣ်,ဒ်အမ့ၢ်တာ်ဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်ပုၤဂၤအခံအတာ်ရဲၣ်တာ်ကျါစ့ၢ်ကိးကဘၣ်တာ်ကတဲၣ်ကတီၤန့ၣ်အီၤလၢမိၢ်ပၢ်ဒီးက့ၤအပုၤမၤတာ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဃ. ကြားမာဘၣ်လိာ်ဖိးဒုက္ခာ်တၢ်ဒီးန့ၣ်လိာ်ဖိာ်ဖိာ်မၤသကိးတၢ်လၢမိာ်ပာ်တၢ်ပာ်ယုာ်ပာ်ဂီၢ်အတၢ်ရဲၣ်လိာ်ကျဲၤလိာ်တဖၣ်အပူၤဒီးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပူၤတဖၣ်ယုာ်ဒီးကတီၤဆိကိာ်တဖၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဒီးတၢ်ကွၢ်ထွဲကဟုကယာ်ဖိသၣ်ဖဲမ့ၢ်ဆါအဆါကတီၢ်လၢကဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါဒီးမၤစၢၤမိာ်ပာ်လၢအဖိအတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အပူၤအဂီၢ်န့ၣ်လိာ်.

*ဖဲတၢ်မၤဝဲတီၤဖိသၣ်တၢ်အိၣ်ခိလဲၤကိာ်အတၢ်န့ၣ်တဘျီတၢ်အိၣ်ဖိာ်အခါတၢ်ကွၢ်ထွဲကဟုကယာ်ဖိသၣ်ဖဲမ့ၢ်ဆါအဆါကတီၢ်အခိၣ်အနၢ်တဖၣ်,ကတီၤဆိကိာ်အပူၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်ကတၢ်ပိာ်ဟ့ၣ်ထီၣ်သကိးအတၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိာ်တဖၣ်ဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်အိၣ်ခိလဲၤကိာ်အတၢ်ဆူတီၤဖိသၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤတဖၣ်န့ၣ်လိာ်.

*တၢ်ပိးတၢ်လိာ်တဖၣ်ကဘၣ်တၢ်ဆုၤလိာ်အိၣ်ဆူမိာ်ပာ်အအိၣ်ဖဲတၢ်မၤဝဲတီၤဖိသၣ်ကိာ်အတၢ်အိၣ်ဖိာ်အဆါကတီၢ်န့ၣ်လိာ်.တၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိာ်တဖၣ်ကဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ခိဟ့ၣ်နီၤလိာ်အိၣ်ဆူမိာ်ပာ်လၢအဖိထီၣ်ဝဲတီၤဘျီကိာ်ဒီးကခိလဲၤအိၣ်ကိာ်ဆူတီၤဖိသၣ်ကိာ်တဖၣ်န့ၣ်လိာ်.

င. ကြားမၤလိာ်တၢ်ဝဲဒ်သိးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီးကိာ်ဒီးမိာ်ပာ်အတၢ်ရဲၣ်လိာ်ကျဲၤလိာ်,တၢ်အိၣ်ဖိာ်ဒီးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအဂၤတဖၣ်ကဘၣ်တၢ်ဆုၤလိာ်အိၣ်ဆူမိာ်ပာ်လၢအဟံၣ်ဖိာ်မၤသကိးတၢ်ဒီးဖိသၣ်တဖၣ်အအိၣ်လၢလံာ်တဘျီအပူၤဒီးကဘၣ်မ့ၢ်ကျိၣ်လၢမိာ်ပာ်နၢ်ပာ်ဝဲဒ်သ့န့ၣ်လိာ်.

*တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၤတၢ်အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလဲၤလၢကဘၣ်တၢ်ဆုၤလိာ်အိၣ်ဆူမိာ်ပာ်အအိၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်ဒီးကျိၣ်လၢမိာ်ပာ်နၢ်ပာ်ဝဲဒ်သ့ဒီးအိၣ်ယုာ်စ့ၢ်ကိးဒီးကိာ်လၢဝါကျိၣ်,ကညီၣ်ကျိၣ်မ့တမ့ၢ်စဲဝဲနံးကျိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လိာ်.တၢ်ကွဲးအပိးအလိာ်တဖၣ်,ပာ်ယုာ်ဒီးတၢ်ကစီၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါမိာ်ပာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်တဖၣ်,ဘၣ်တၢ်ကွဲးအိၣ်လၢကညီၣ်ကျိၣ်,ကိာ်လၢဝါကျိၣ်ဒီးစဲဝဲနံးအကျိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လိာ်.

စ. ကိာ်အတၢ်အိၣ်ဖိာ်တၢ်ဆါကတီၢ်တဖၣ်ကဘၣ်တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤကတီၤယုာ်အိၣ်ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်,မ့တမ့ၢ်လိာ်ဆိဒုာ်တၢ်မိာ်ပာ်လၢအလဲၤထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖိာ်လၢကိာ်တရျးတသ့သ့ၣ်တဖၣ်,ကိာ်သရၣ်မ့တမ့ၢ် တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အပူၤမၤတၢ်ဖိလၢအမၤစၢၤဖိသၣ်လိာ်လိာ်သ့ၣ်တဖၣ်ကလဲၤမၤတၢ်အိၣ်ဖိာ်လၢ မိာ်ပာ်အဟံၣ်န့ၣ်လိာ်.

*တၢ်အိၣ်ဖိာ်အတၢ်ဆါကတီၢ်တဖၣ်ကဘၣ်တၢ်ရဲၣ်လိာ်အိၣ်လိာ်တၢ်လိာ်ဆဲးဒ်အကြားဝဲဘၣ်ဝဲလၢမိာ်အဂီၢ်န့ၣ်လိာ်.အလိာ်မ့ၢ်အိၣ်လၢတၢ်ကအိၣ်ဖိာ်တဲသကိးတၢ်ဒီးမိာ်ပာ်လၢလိာ်တဲစိအပူၤန့ၣ်တၢ်မၤအိၣ်သ့စ့ၢ်ကိးဝဲဒ်န့ၣ်လိာ်.အလိာ်မ့ၢ်အိၣ်လၢတၢ်ကလဲၤအိၣ်ဖိာ်လၢမိာ်ပာ်အဟံၣ်လၢကိာ်သရၣ်ဒီးကိာ်ဖိမိာ်ပာ်တဖၣ်အဘၣ်စၢၤန့ၣ်တၢ်ကရဲၣ်ကျဲၤစ့ၢ်ကိးတၢ်ဆါကတီၢ်န့ၣ်လိာ်.

*မိာ်ပာ်တဖၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဒီးထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိးဒီးကိာ်လၢတၢ်ဆါကတီၢ်အဂၤန့ၣ်,ကဘၣ်မၤဝဲတၢ်ထံၣ်လိာ်အသကိးသးတၢ်ဆါကတီၢ်န့ၣ်လိာ်.

